

Avdelning mitt
Karin Dahlberg
karin.dahlberg@ivo.se

Landstinget Sörmland
611 88 Nyköping

Vårdgivare

Landstinget Sörmland

Ärendet

Tillsyn av personalkontinuitet, vakanser och en ökad rörlighet hos hälso- och sjukvårdspersonal inom den offentligt drivna primärvården vid landstinget i Sörmland.

Beslut

Landstinget i Sörmland ska till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) redovisa:

- åtgärder för att stärka bemanningen både på kort och lång sikt
- vilka förbättringsåtgärder som vidtas utifrån de avvikelser som en av verksamheterna rapporterat gällande det befintliga journalsystemet under jourtid
- hur vårdgivaren säkerställer att anmälningsskyldigheten enligt 3 kap. 7 § patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL i verksamheterna uppfylls

IVO:s krav omfattar primärvården där det råder brist på personal och där vårdgivaren har tillfälligt anställd personal. Redovisningen ska vara IVO tillhanda senast den **15 maj 2016**.

För det som planeras ska tidplan och ansvarig för genomförandet framgå.

Skälen för beslutet

IVO har i tillsynen noterat brister gällande:

- Bristande bemanning och introduktion av tillfälligt anställda läkare
- Uppföljning av ordinationer som genomförts på jourtid
- Kännedom om skyldigheten att anmäla till IVO när legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal befaras utgöra en fara för patientsäkerheten

Bristande bemanning och bristande introduktion av tillfälligt anställda läkare

IVO har funnit att det inom primärvården finns vakanser som gör att patientsäkerheten inte kan säkerställas. Enligt 2 e § hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ska det där det bedrivs hälso- och sjukvård finnas den personal som behövs för att god vård ska kunna ges.

Inom vissa delar av primärvården råder brist på läkare. Då bristen är stor ökar risken för fördröjda diagnoser bland annat genom missade uppföljningar av remisser och provsvar. Vakanserna ger även en bristande kontinuitet för patienter som ofta träffar olika läkare vid besöken.

När personal som är tillfälligt anställd på vårdcentralerna slutar "omriktas" provsvar och remissvar till annan hyrläkare eller ordinarie läkare. I en av verksamheterna har man prioriterat kvalitet och kontinuitet och omarbetat "väntlistsystemet" så att t ex alla patienter med kroniska sjukdomar kallas för årlig kontroll.

Introduktion av tillfälligt anställda läkare finns inom de granskade verksamheterna. Däremot ges lite tid för läkarnas introduktion innan de möter patienter. Vårdgivaren ska ansvara för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Med stöd av ledningssystemet ska vårdgivaren planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten (3 kap.1-2 §§ SOSFS 2011:9).

Det finns en övergripande introduktion framtaget av landstinget för tillfälligt anställda läkare. Det finns även lokala rutiner som anpassats till respektive vårdcentralers behov utifrån det övergripande dokumentet. I de fall tillfälligt anställd personal inte kan hantera journalsystemet får de en halv dag för introduktion. De intervjuade anser dock att det borde åligga hyrbolagen att introducera tillfälligt anställda läkare i systemet då det tar för mycket tid i anspråk från den enskilda vårdcentralen.

Brister gällande uppföljning av ordinationer som genomförts på jourtid

IVO har identifierat en ökad risk för patientsäkerheten i samband med att alla läkare som ingår i primärvårdsjouren dokumenterar patientbesöken i vårdcentralens/jourcentralens journaldatasystem. Detta medför patientsäkerhetsrisker eftersom alla osignerade poster ligger kvar i datasystemet. På grund av den stora mängden av ordinationer har den medicinskt ansvarig läkare ingen möjlighet att följa upp alla beställda prover som ordinerats under jourtid. Det finns en ökad risk för att planerade åtgärder uteblir med det nuvarande systemet.

De intervjuade anser att datasystemet inte medger uppföljning på ett enkelt sätt. Viss bevakning sköts av systemet och kontrolleras av medicinskt ansvarig läkare. Avvikelserna rörande systemet har påtalats för leverantören, men inte åtgärdats.

Viss kännedom om den egna anmälningsskyldigheten till IVO

IVO har informerats om att det funnits legitimerad personal som inte fungerat tillfredställande och i vissa fall har de bedömts vara en fara för patientsäkerheten. Verksamheterna har då återkopplat till den samordnande funktionen för tillfälligt anställda som i sin tur kontakter hyrbolagen. Det finns viss kännedom om skyldigheten att anmäla legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som kan utgöra en fara för patientsäkerheten (3 kap. 7 § patientsäkerhetslagen, PSL) till IVO. Få känner till att det även omfattar personal som har varit anställda i verksamheten.

Tillämpliga bestämmelser

- 2 e § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), HSL
- 3 kap. och 6 kap. 4 § patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)

Bakgrund

IVO har efter en genomförd riskanalys identifierat att vakanser inom verksamheter och en ökad rörlighet hos hälso- och sjukvårdspersonal kan medföra patientsäkerhetsrisker. Även brist på introduktion och handledning vid korttidsanställningar kan medföra patientsäkerhetsrisker.

Mot denna bakgrund har IVO genomfört en riskbaserad verksamhetstillsyn i landstinget Sörmland. Tillsynen har omfattat primärvård.

Underlag

Följande underlag ligger till grund för beslutet.

- Enkät till vårdgivaren
- Intervju/formulär till inspektionerna

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Björn Gustafsson. I den slutliga handläggningen har inspektören Fredrika Svensson Lindström och utredaren Sofia Palmér deltagit. Inspektören Karin Dahlberg har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Björn Gustafsson

Karin Dahlberg

Kopia till:

Vårdcentralen City, Eskilstuna
Nävertorps vårdcentral, Katrineholm
Torshälla vårdcentral, Torshälla